

Проект 2007СВ16ІРО008-2013-3-008 «Съвместна промоция на компостирането на селскостопански отпадъци - AGROCOMP», съ-финансиран по Програмата за транс гранично сътрудничество ИПП България – Турция ССІ № 2007СВ16ІРО008

Договор: 2007СВ16ІРО008-2013-3-008-3

”Предоставяне на консултации за проучвания, оценки, анализи, дизайн” фаза 4

Екшън план за управление на отпадъците от селскостопанска дейност на Община Поморие, 2015 - 2018

Възложител: Сдружение „Европа и Ние”, гр. Поморие

Изпълнител: Българо-австрийска консултантска компания АД

Декември, 2014 г.

Настоящият проект се изпълнява от Сдружение „Европа и Ние”, България в партньорство със Селскостопанската камара на Пънархисар Турция и се съ-финансира от ЕС чрез програмата за трансгранично сътрудничество по ИПП България – Турция 2007 – 2013 ССІ номер 2007СВ16ІРО008

СЪДЪРЖАНИЕ

1. ВЪВЕДЕНИЕ.....	6
2. ОБХВАТ НА ЕКШЪН ПЛАНА.....	8
3. ОБЩИ ХАРАКТЕРИСТИКИ НА ОБЩИНА ПОМОРИЕ.....	8
4. ОТРАСЛОВИ ХАРАКТЕРИСТИКИ НА ОБЩИНА ПОМОРИЕ.....	13
5. ХАРАКТЕРИСТИКА И ОСНОВНИ ТЕНЕДЕНЦИИ В РАЗВИТИЕТО НА СЕКТОРИТЕ ЗЕМЕДЕЛИЕ И ГОРСКО СТОПАНСТВО В ОБЩИНА ПОМОРИЕ.....	15
6. АНАЛИЗ И ОЦЕНКА НА ДЕЙСТВАЩОТО ЕВРОПЕЙСКО И НАЦИОНАЛНО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО В ОБЛАСТТА НА ПРИЛАГАНЕ НА ПОЛИТИКИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ.....	18
7. ОБВЪРЗАНОСТ НА ПЛАНА С КЛЮЧОВИ СТРАТЕГИЧЕСКИ ДОКУМЕНТИ НА НАЦИОНАЛНО И ЕВРОПЕЙСКО НИВО.....	20
8. РЕГИОНАЛНИ ЦЕЛИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ.....	22
9. УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА ПОМОРИЕ....	26
10. SWOT АНАЛИЗ.....	44
11. СТРАТЕГИЧЕСКИ ЦЕЛИ И ПРИОРИТЕТИ.....	47
12. ОСНОВНИ ДЕЙНОСТИ, МЕРКИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА СЕЛСКОСТОПАНСКИ ОТПАДЪЦИ.....	49
13. ИНДИКАТОРИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА МЕРКИТЕ НА ЕКШЪН ПЛАНА.....	52
14. МОНИТОРИНГ.....	54
15. ФИНАНСОВА РАМКА.....	55
16. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ 2015-2018.....	56
17. ИЗТОЧНИЦИ НА ИНФОРМАЦИЯ.....	58

Настоящият проект се изпълнява от Сдружение „Европа и Ние“, България в партньорство със Селскостопанската камара на Пънархисар Турция и се съфинансира от ЕС чрез програмата за трансгранично сътрудничество по ИПП България – Турция 2007 – 2013 ССИ номер 2007СВ16ІРО008

РЕЧНИК

Биоразградими отпадъци са всички отпадъци, които имат способността да се разграждат анаеробно или аеробно, като хранителни и растителни отпадъци, хартия, картон и др.

Биоотпадъци са биоразградими отпадъци от селскостопанска дейност, паркове, градини, хранителни и кухненски отпадъци от домакинствата, ресторантите, заведенията за обществено хранене и търговските обекти, както и подобни отпадъци от предприятията на хранително-вкусовата промишленост.

Домашно компостиране - биоразградимите отпадъци, генерирани от 1 домакинство/земеделско стопанство се използват за производство на компост, който след това се използва от същото домакинство/земеделско стопанство. Въпреки че при домашното компостиране може да бъде закупен специален съд за компостиране, това не е от съществено значение, тъй като на практика за целта се използват по-скоро “направени у дома” компостери или се прилага т.нар. «компостна купчина».

Компостиране - процес на аеробно разграждане на биоразградими отпадъци при контролирани условия и тяхното превръщане в хумус чрез действието на микро- и макроорганизми. Съществени елементи на процеса са свързването на азотни с въглеродни молекули, превръщането на протеините и въглехидратите в лесно усвояеми форми, като “храна” за растенията.

Компост - стабилен, без мирис хумусоподобен материал, богат на органични вещества, продукт на процеса на компостиране на биоразградимите отпадъци.

Разделно събиране - събиране на различни типове отпадъци от домакинствата, като например биоразградима фракция, както и сухи рециклируеми материали като хартия, картон, стъкло и метал.

Оползотворяване - всяка дейност, която има като основен резултат използването на отпадъка за полезна цел чрез замяна на други материали, които иначе биха били използвани за изпълнението на конкретна функция, или подготовката на отпадъка да изпълнява тази функция в производствено предприятие или в икономиката като цяло.

Обезвреждане - всяка дейност, която не е оползотворяване, дори когато дейността има като вторична последица възстановяването на вещества или енергия.

Третиране на отпадъците - дейности по оползотворяване или обезвреждане, включително подготовката преди оползотворяване или обезвреждане.

Настоящият проект се изпълнява от Сдружение „Европа и Ние“, България в партньорство със Селскостопанската камара на Пънархисар Турция и се съ-финансира от ЕС чрез програмата за трансгранично сътрудничество по ИПП България – Турция 2007 – 2013 ССІ номер 2007СВ16ІРО008

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ

- БПК – биологична потребност от кислород
- БрБО – биоразградим битов отпадък
- ВиК – Водоснабдяване и Канализация
- ДМА - дълготраен материален актив
- ЗУО – Закон за управление на отпадъците
- ИЗП - използвана земеделска площ
- ИЗП/чн - използвана земеделска площ на човек от населението
- НСИ – Национален статистически институт
- НВ – неразтворени вещества
- ОЕТК – общоевропейски транспортен коридор
- ПУДООС – Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда
- ПСОВ – Пречиствателна станция за отпадъчни води
- ПЧП – публично-частно партньорство
- РДО - Рамкова Директива за отпадъците
- РСУО – Регионална система за управление на отпадъците
- ТБО – твърди битови отпадъци
- ФПЧ – фини прахови частици

Настоящият проект се изпълнява от Сдружение „Европа и Ние“, България в партньорство със Селскостопанската камара на Пънархисар Турция и се съ-финансира от ЕС чрез програмата за трансгранично сътрудничество по ИПП България – Турция 2007 – 2013 ССИ номер 2007СВ16ІРО008

ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящият Екшън план за управление на отпадъците от селскостопанска дейност за Община Поморие 2015 – 2018 г. е разработен в рамките на проект «Съвместна промоция на компостирането на селскостопански отпадъци», съфинансиран по Програмата за Транс-гранично сътрудничество по ИПП България – Турция ССИ № 2007СВ16ІРО008. Документът има за цел да допълни и усъвършенства общинската политика за справяне с отпадъците на територията на община Поморие, минимизиране на количествата депонирани отпадъци, прилагайки т.нар. принцип на „нулевите отпадъци“. Планът набелязва средносрочните цели и приоритети за развитие, които съответстват на целите и стратегиите на плановете документи от по-висок ранг, като се отчитат специфичните характеристики на общината.

При разработването на Екшън плана за управление на отпадъците от селскостопанска дейност на Община Поморие 2015-2018 се взе предвид Общинския план за развитие 2014-2020 на Община Поморие, Национален план за управление на отпадъците 2014-2020, Областна стратегия за развитие на област Бургас (2014-2020).

Екшън планът е разработен следвайки следните основни принципи за устойчиво развитие:

“Предотвратяване” - образуването на отпадъци трябва да бъде намалено и избегнато, където това е възможно. Начин за постигане - чрез компостиране на отпадъците от селското стопанство.

“Превантивност” – потенциалните проблеми с отпадъците трябва да бъдат предвиждани и избягвани на възможно най-ранен етап.

“Близост” и “самодостатъчност” – отпадъците трябва да бъдат обезвреждани възможно най-близо до мястото на тяхното образуване, като отпадъците, генерирани в ЕС, трябва да бъдат третирани в рамките на Съюза. Обезвреждане на място на образуването на отпадъците или в близост.

“Разширена отговорност на производителя” и “замърсителят плаща” – лицата, които образуват или допринасят за образуването на отпадъци или замърсяват околната среда или сегашните притежатели на отпадъците трябва да покрият

Настоящият проект се изпълнява от Сдружение „Европа и Ние“, България в партньорство със Селскостопанската камара на Пънархисар Турция и се съфинансира от ЕС чрез програмата за трансгранично сътрудничество по ИПП България – Турция 2007 – 2013 ССИ номер 2007СВ16ІРО008

пълните разходи за третиране на отпадъците и да ги управляват по начин, който гарантира висока степен на защита на околната среда и човешкото здраве.

„Участие на обществеността“ – съответните заинтересовани страни и органи, както и широката общественост имат възможност да участват в разработването на плановете за управление на отпадъците и на програмите за предотвратяване на отпадъците и имат достъп до тях след разработването им.

Настоящият проект се изпълнява от Сдружение „Европа и Ние“, България в партньорство със Селскостопанската камара на Пънархисар Турция и се съ-финансира от ЕС чрез програмата за трансгранично сътрудничество по ИПП България – Турция 2007 – 2013 ССІ номер 2007СВ16ІРО008

1. ОБХВАТ НА ЕКШЪН ПЛАНА

Географски обхват

Община Поморие и всичките съставни 17 населени места

Времеви обхват

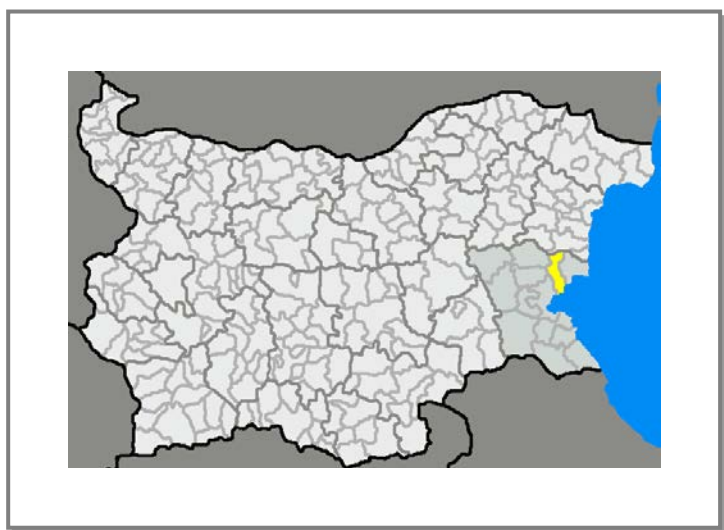
Екшън планът се разработва за периода 2015–2018 г. Документът предлага конкретни стъпки за действие в краткосрочен и средносрочен план.

Отпадъци в обхвата на Екшън Плана

Екшън планът засяга въпросите, свързани с третиране и рециклиране на отпадъците от селскостопанска дейност на територията на Община Поморие, без да се ограничава само с тези отпадъци.

2. ОБЩИ ХАРАКТЕРИСТИКИ НА ОБЩИНА ПОМОРИЕ

Община Поморие е разположена в Югоизточната част на Република България. В съответствие с

административно-териториалното деление на страната, тя попада в област Бургас. Общата територия на общината е 5,3 % от територията на областта. Общата площ, която заема община Поморие е 413 304 дка. На територията на община Поморие има общо 17 населени места. В общинската територия

попадат 3 града - Поморие, Ахелой и Каблешково и 14 села – Александрово, Бата, Белодол, Габерово, Горица, Гълъбец, Дъбник, Каменар, Козичино, Косовец, Лъка, Медово, Порой и Страцин. Населението на общината е общо 27 532 души.

Таблица 1. Население на Община Поморие за периода 2014-2020 - прогноза

Община	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Поморие	27 532	27 521	27 493	27 460	27 423	27 381	27 335
Туристи Поморие приравнено население	1 634	1 642	1 650	1 659	1 667	1 675	1 684
Общо	29 166	29 163	29 413	29 119	29 090	29 056	29 019

Видно от таблица 1 и представената графика 1 и съгласно анализираниите данни, населението на общината се очаква да се запази същото до 2020 г. като спадът е по-малко от 1 % за целия прогнозен период.

Графика 1. Прогнозно разпределение на населението на общината

Община Поморие граничи с общините Бургас, Несебър, Руен и Айтос. Най-силното конкурентно предимство на община Поморие е излазът ѝ на Черно море, както и благоприятното географско разположение спрямо международните инфраструктурни коридори. Община Поморие се намира в близост и под въздействието на общоевропейския транспортен коридор ОЕТК 8, свързващ Адриатика с региона на Черно море, както и на ОЕТК 4. На 8 км от град Поморие се намира летище Бургас.

По отношение на баланса на територията община Поморие се отличава с висок дял на земеделските територии (66,2 % срещу 57,4 % за България и 51,6 % за област Бургас). Делът на населените места и урбанизираните територии (1,8 %) е по-нисък от средния дял за страната (4,1 %) и област Бургас (2,4 %). По-нисък от

Настоящият проект се изпълнява от Сдружение „Европа и Ние“, България в партньорство със Селскостопанската камара на Пънархисар Турция и се съфинансира от ЕС чрез програмата за трансгранично сътрудничество по ИПП България – Турция 2007 – 2013 ССИ номер 2007СВ16ІРО008

средния за страната (33,5 %) и от средния за област Бургас (40,5 %) е делът на горските територии в общината (25,4 %). Малко по-висок от средния за страната е делът на териториите за добив на полезни изкопаеми (2,5 % срещу 2,4 % за страната), но същият е и за област Бургас (2,5 %).

Град Поморие е административен, общински и културен център. Градът притежава уникална природа, което го прави привлекателно място за целогодишен отдих и лечение на различни заболявания. Разположен е на тесен скалист полуостров (издаден на 3,5 км в Черно море) на разстояние 20 км от Бургас и на 18 км от курорта Слънчев бряг.

Съгласно постановките на Националната концепция за пространствено развитие (2013 – 2025) град Поморие попада в категорията „четвърто ниво – малки градове с микрорегионално значение“ в територията на групи общини. В тази категория са именно центровете на общини с подходящо местоположение в територията на областите, демографска големина, налични функции с надобщинско значение в сферата на икономиката, социалната сфера, образованието, културата. Градът играе важна роля на балансьор в развитието на област Бургас в допълнение на областния център за намаляване на ефекта на моноцентричното развитие в рамките на Югоизточен район.

Въз основа на праговите критерии на Birkenhauer (над 100 хил. нощувки) Поморие е сред 20-те общини в България, които могат да бъдат определени като «туристически».

Основни изводи:

- ✓ Стратегическо природогеографско и транспортно-комуникационно местоположение на общината, разположение в близост до главни оси на урбанистични развитие – ОЕТК 4 и 8, орнитоложкия коридор „Виа Понтика“;
- ✓ Значителен дял земеделски земи и плодородни почви, подходящи за отглеждане на зърнено-хлебни, зърнено-фуражни и технически култури, трайни насаждения;
- ✓ Съхранени природна среда и биологично разнообразие, наличие на минерални извори, благоприятен климат с положителни средногодишни температури;

Настоящият проект се изпълнява от Сдружение „Европа и Ние“, България в партньорство със Селскостопанската камара на Пънархисар Турция и се съ-финансира от ЕС чрез програмата за трансгранично сътрудничество по ИПП България – Турция 2007 – 2013 ССИ номер 2007СВ16ІРО008

- ✓ Възможности за използване на природните ресурси за развитие на туризъм, екологично земеделие, преработвателна промишленост, търговия;
- ✓ Град Поморие като център с микрорегионално значение в територията на област Бургас представлява вторичен опорен център, балансър в развитието на областта и следва да допринесе за намаляване на ефекта на моноцентричното развитие в рамките на Югоизточен район;
- ✓ Много добро ниво на административна и обслужваща функция с надобщинско значение с характеристики, близки до общински център от 3-то ниво;
- ✓ Център с надобщински функции в областта на медицинското обслужване и здравеопазване с характеристики, близки до общински център от 3-то ниво. Утвърден балнеологичен център;
- ✓ Община Поморие е една от 20-те туристически общини в България съгласно критериите на Брикенхауер, с възможности за разнообразяване на традиционния морски туризъм с туристически пакети от културен, балнеолечебен, еко- и селски туризъм;
- ✓ Отлично ниво на туристическо развитие, влияещо и на икономическите показатели. Изявен център за морски туризъм, съчетан със СПА;

Територията на община Поморие е предимно равнинна. Обширните крайморски тераси под Сарафово до Каблешково и Ахелой преминават в равната долина на р. Хаджийска на север. От запад под Каблешково са хълмовете на предпланините с надморска височина до 300 - 350 м. На север граничи със Стара планина, която в този си участък достига до 550 м. надморска височина. Две по-големи реки разсичат територията на общината и се вливат в Черно море. На по-голямата р. Хаджийска е изграден яз. "Порой", а на по-малката р. Ахелой - язовир "Ахелой".

Климатът, повлиян в най-голяма степен от Черно море, се характеризира с мека зима и прохладно лято. Пролетта настъпва по-късно, а есента е по-продължителна. Средната годишна температура в Поморие е 12,9°C. Средната януарска температура е 2,6°C, а средната юлска – 23,6°C.

Настоящият проект се изпълнява от Сдружение „Европа и Ние“, България в партньорство със Селскостопанската камара на Пънархисар Турция и се съ-финансира от ЕС чрез програмата за трансгранично сътрудничество по ИПП България – Турция 2007 – 2013 ССІ номер 2007СВ16ІРО008

Общината се характеризира с мек морски климат, плавни теренни форми, плодородна почва, отлични условия за лозарство и градинарство.

Южните брегове край Сарафово – Поморие и Ахелой са подложени на морска абразия механичен тип, чието действие води до активизиране на свлачищата, които са развити почти по целия бряг. Всичките са съвременни, с периоди на стабилизация и затихване, които се редуват с активно и бързо придвижване на земните маси към морето. Последен такъв случай е наблюдаван през април 1997 г. край Ахелой. В някои ниски равнинни части се наблюдават заблатявания и мочурища.

На територията на общината се намира по-голямата част от запасите на кафяви въглища с повишено съдържание на сяра от Бургаския въглищен басейн. Добивът на въглища има съществено стопанско значение. На територията на общината са открити две находища на термоминерални води при с. Медово, известни под единното наименование хидротермално находище, и едно при с. Каменар.

Поморийското езеро е естествено находище на лечебна кал и рапа, на базата на което е организирано производство на лечебни луги с екстракти. Находището е с висока минерализация. Морска сол се добива чрез изпарението на морската вода.

Тук се намират природните забележителности „Добровански гъби“ до с. Бата, „Корията“ - вековна брястова гора до с. Гълъбец, „Поморийско езеро“ – гр. Поморие, „Чаирите – блатно кокиче“ до с. Горица. Съобразно природните условия на селищата в общината би могло да се направи условно разделяне на такива с преобладаващи рекреационни функции, други с водещо селско стопанство и трети - свързани с планинските условия. В последните години, като се изключи град Поморие, обликът на някои селища се променя под влияние на наложената промишленост /изт. Общински план за развитие и НСИ/.

Настоящият проект се изпълнява от Сдружение „Европа и Ние“, България в партньорство със Селскостопанската камара на Пънархисар Турция и се съ-финансира от ЕС чрез програмата за трансгранично сътрудничество по ИПП България – Турция 2007 – 2013 ССИ номер 2007СВ16ІРО008

3. ОТРАСЛОВИ ХАРАКТЕРИСТИКИ НА ОБЩИНА ПОМОРИЕ

Водещ отраслов сектор в община Поморие по произведена продукция е “Строителство” - в размер на 69 874 хил.лв, а приходите от дейността са 73 712 хил. лв. Размерът на ДМА (дълготрайни материални активи) е равен на 3 755 хил. лв. или 5.6 % от активите на цялата икономика в общината. В сравнение с 2008 г. обаче произведената продукция в този отрасъл през 2011 г. бележи намаление над 2 пъти (178 222 хил. лв. през 2008 г.), в резултат на тежката финансова и икономическа криза. Водещото място на строителството е свързано преди всичко с развитието на туризма.

Второто място по значимост в общинската икономика се заема от отраслов сектор “Преработваща промишленост”, където през 2011 г. е произведена продукция 38 547 хил. лв., а нетните приходи от продажби са 38 235 хил. лв. В сравнение с 2008 г. (45 507 хил. лв.) общата продукция също бележи намаление с 15,3 %. Необходимо повишаване на ефективността, като това е възможно с увеличаване размера на инвестициите, разнообразяване на икономическата активност.

На трето място по нетни приходи от продажби е отраслов сектор „Търговия, ремонт на автомобили и мотоциклети” – 53 287 хил. лв. за 2011 г.

Следващият по значимост отраслов сектор е «Хотелиерство и ресторантьорство” с произведена продукция за 2011 г. 25 647 хил.лв. и нетни приходи от продажби – 30 665 хил. лв., като в сравнение с 2008 г. показателите бележат увеличение - за произведена продукция (23 288 хил. лв. през 2008 г.) и със 6,8 % за нетни приходи от продажби.

Преобладаващата част от населението се занимава с хотелиерство, ресторантьорство и търговия, което е обусловено от географското разположение на територията, близостта до Черно море, традиционния интерес на българските и чуждестранни туристи към този регион. Туризмът и свързаните с него услуги – хотелиерство, ресторантьорство, операции с недвижими имоти, търговия, транспорт, строителство дават 74 % от приходите. На второ място – 16 %, се нарежда преработващата промишленост и на трето място 6,3 % - селско, горско

Настоящият проект се изпълнява от Сдружение „Европа и Ние”, България в партньорство със Селскостопанската камара на Пънархисар Турция и се съфинансира от ЕС чрез програмата за трансгранично сътрудничество по ИПП България – Турция 2007 – 2013 ССІ номер 2007СВ16ІРО008

и рибно стопанство. Трябва да се отбележи, че последното е далеч под потенциала си за развитие, макар че е благоприятствано от природните условия и сезонния приток на потребители.

Изключително важно за бъдещото развитие на община Поморие е ускоряването на тези темпове на растеж, като това ще е и голямото предизвикателство пред сектор „Туризм“, който ще е отговорен за тази задача.

Настоящият проект се изпълнява от Сдружение „Европа и Ние“, България в партньорство със Селскостопанската камара на Пънархисар Турция и се съ-финансира от ЕС чрез програмата за трансгранично сътрудничество по ИПП България – Турция 2007 – 2013 ССІ номер 2007СВ16ІРО008

4. ХАРАКТЕРИСТИКА И ОСНОВНИ ТЕНЕДЕНЦИИ В РАЗВИТИЕТО НА СЕКТОРИТЕ ЗЕМЕДЕЛИЕ И ГОРСКО СТОПАНСТВО В ОБЩИНА ПОМОРИЕ

Община Поморие разполага с добри естествени ресурси за развитие на селското стопанство - наличие на плодородна земеделска земя, което създава възможности за използване на продукцията, произведена в общината като суровина за хранително-вкусовата промишленост. Естествените ресурси са предпоставка за развитие на зърнопроизводство, лозарство, животновъдство.

Сериозен проблем за ефективното развитие на селското стопанство е силно раздробената и разпокъсана земеделска земя. Оттук произтича първият сериозен проблем за решаване – уедряване на земята.

Машинният парк е амортизиран и недостатъчен. Напоителните системи, които имат изключително важно значение за земеделието, са също в недобро състояние. Същевременно инвестиционните възможности на създадените земеделски кооперации и сдружения на частни земеделски стопани са ограничени. Необходимо е по-активно използване на възможностите, които предоставя Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони посредством Програмата за развитие на селските райони за периода 2014-2020.

Земеделските територии заемат 273 419 дка или 66,2 % от общата площ на общината, която е 413 189 дка. От земеделските територии 215 693 дка (79 %) са обработваема площ, в това число 35 783 дка поливна площ. Използваната земеделска площ на човек от населението (ИЗП/чн) за 2010 г. е 5,52 дка, с което Поморие се нарежда сред групата общини в страната с високо равнище на ИЗП/чн (> 4,8 дка) съгласно Анализа на социално-икономическото развитие, разработен за целите на изготвяне на регионална оперативна програма за периода 2014-2020. Според дела на използваната земеделска площ (ИЗП) в общата територия на общината за 2010 г. Поморие също попада в групата общини с висок дял на ИЗП (> 32,58 %) - 36,28 дка. Относителният дял на стопанствата в общината спрямо общия брой за страната за 2010 г. е 0,47 %, като Поморие попада в групата общини с висок дял (> 0,4%).

Настоящият проект се изпълнява от Сдружение „Европа и Ние“, България в партньорство със Селскостопанската камара на Пънархисар Турция и се съфинансира от ЕС чрез програмата за трансгранично сътрудничество по ИПП България – Турция 2007 – 2013 CCI номер 2007СВ16ІР0008

Според размера на заеманите площи зърнопроизводството е доминиращо в общината. Втори по значение са трайните насаждения и то преди всичко лозовите насаждения, при които доминират винените сортове.

Основните зърнени и технически култури, застъпени в общината са пшеница, ечемик, ръж, слънчоглед, кориандър, лавандула, рапица.

Сектор животновъдство е успешно застъпен на територията на общината предимно в селата, където представлява основен поминък на населението. В животновъдството основните насоки са запазване и възстановяване репродуктивността на животните, като се съхраняват ценните генетични качества. В момента то се развива главно на екстензивна основа в домашното стопанство и в личния двор, като преобладаващо е съсредоточено в балканския район. По-големите животновъдни ферми и стопанства обхващат по-малко от половината животни в общината.

Таблица 2. Брой животновъдни стопанства на територията на община Поморие 2012 г.

Говедовъдни	Дребни преживни (овце и кози)	Свиневъдни	Птицевъдни
202	389	39	1148

Източник: Общинска служба по земеделие – гр. Поморие

В община Поморие регистрираните земеделски производители към 31.12.2012 г. са 536 на брой.

Таблица 3. Брой на регистрираните земеделски производители.

Община Поморие	2008 г.	2009 г.	2010 г.	2011 г.	2012 г.
Земеделски производители, брой	513	522	470	511	536

Източник: Общинска служба по земеделие – гр. Поморие

В сравнение с предишните години броят им се е увеличил. Основна причина за това е оказваната финансова подкрепа на земеделските производители под формата на кредити и субсидии от Държавен фонд „Земеделие“, както и

Настоящият проект се изпълнява от Сдружение „Европа и Ние“, България в партньорство със Селскостопанската камара на Пънархисар Турция и се съфинансира от ЕС чрез програмата за трансгранично сътрудничество по ИПП България – Турция 2007 – 2013 ССІ номер 2007СВ16ІРО008

възможностите за кандидатстване по Програмата за развитие на селските райони.

Настоящият проект се изпълнява от Сдружение „Европа и Ние“, България в партньорство със Селскостопанската камара на Пънархисар Турция и се съ-финансира от ЕС чрез програмата за трансгранично сътрудничество по ИПП България – Турция 2007 – 2013 ССІ номер 2007СВ16ІРО008

5. АНАЛИЗ И ОЦЕНКА НА ДЕЙСТВАЩОТО ЕВРОПЕЙСКО И НАЦИОНАЛНО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО В ОБЛАСТТА НА ПРИЛАГАНЕ НА ПОЛИТИКИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ

Европейските стратегически документи от последните години променят философията и подхода към отпадъците, от целенасочено управление на отпадъците като фактор, увреждащ околната среда, към политика на предотвратяване на тяхното образуване и ефективното им използване като ресурси.

От приемането преди почти 40 г. на първата европейска рамкова директива за отпадъците законодателството на Съюза в сектора търпи бурно развитие. От общи разпоредби през 70-те години, целящи намаляване на вредното въздействие на отпадъците върху околната среда, днешният законодателен пакет съдържа конкретни изисквания и количествени цели за намаляване депонирането на отпадъци, за рециклиране и оползотворяване на специфични отпадъчни потоци и за предотвратяването на отпадъците.

Националната нормативна рамка е построена в цялост като логична конструкция и архитектура. Дори и прогнозите за промени в европейското законодателство да се реализират, съществуващата национална уредба може лесно да бъде допълнена.

С оглед осигуряване на публичност на информацията, свързана с битовите отпадъци, следва да се направи прецизиране в Закона за статистиката.

В изпълнение на първия Закон за ограничаване на вредното въздействие на отпадъците върху околната среда, както и на следващите закони, са разработени национални програмни документи като солидни инструменти за прилагане на на важни законодателни инициативи в сектора.

В потока твърди битови отпадъци, които образуваме постоянно, средно 40 - 50 % са биоразградими, като тяхната фракция варира в зависимост от населеното място и сезона. Ако тази фракция се отдели, преработи и оползотвори, количеството битови отпадъци за депониране ще намалее значително. Това е

Настоящият проект се изпълнява от Сдружение „Европа и Ние“, България в партньорство със Селскостопанската камара на Пънархисар Турция и се съфинансира от ЕС чрез програмата за трансгранично сътрудничество по ИПП България – Турция 2007 – 2013 ССІ номер 2007СВ16ІРО008

пътят за постигане на целите на ЕС за намаляване количествата на биоразградимите отпадъци за депониране.

Действия, които трябва да бъдат предприети от страна на страните-членки:

- ✓ Планиране управлението на отпадъците в съответствие с йерархията за управление на отпадъците;
- ✓ Предотвратяване на образуването на биоотпадъците чрез прилагане на програмите за предотвратяване образуването на отпадъците;
- ✓ Насърчаване на разделното събиране на отпадъците (биоотпадъците) – предпоставка за гарантиране на достатъчно качество на компоста и остатъчната фракция от процеса на анаеробно разграждане (чл. 22 от РДО);
- ✓ Стремез към „нулево депониране“ на нетретирани биоотпадъци;
- ✓ Производство на енергия от отпадъци;
- ✓ По-добро прилагане на законодателството на ЕС.

Най-късно до 31 декември 2020 г. ограничаване на количеството депонирани биоразградими битови отпадъци до 35 % от общото количество на същите отпадъци, образувани в Република България през 1995 г. (съгласно директивата относно депонирането на отпадъците).

Настоящият проект се изпълнява от Сдружение „Европа и Ние“, България в партньорство със Селскостопанската камара на Пънархисар Турция и се съ-финансира от ЕС чрез програмата за трансгранично сътрудничество по ИПП България – Турция 2007 – 2013 ССИ номер 2007СВ16ІРО008

6. ОБВЪРЗАНОСТ НА ПЛАНА С КЛЮЧОВИ СТРАТЕГИЧЕСКИ ДОКУМЕНТИ НА НАЦИОНАЛНО И ЕВРОПЕЙСКО НИВО

Екшън планът за управление на отпадъците от селскостопанска дейност на Община Поморие, 2015 – 2018 е разработен в съответствие със Закона за опазване на околната среда и Закона за управление на отпадъците, общински план за управление на отпадъците на община Поморие, които са част от системата документи за стратегическо планиране и програмиране на общинско ниво. Документът засяга най-ниското ниво на планиране в страната и негова задача е да отразява и конкретизира действията по провеждане на националната и европейска политика в тази област, като едновременно с това се съобразява със специфичните проблеми и възможности, произтичащи от локалния контекст.

Отчетени са и са взети предвид национални стратегически документи от по-високите нива на планиране, както и европейски такива. Специално внимание е обърнато на Общинския план за развитие на Община Поморие за периода 2014-2020.

Настоящият проект се изпълнява от Сдружение „Европа и Ние“, България в партньорство със Селскостопанската камара на Пънархисар Турция и се съ-финансира от ЕС чрез програмата за трансгранично сътрудничество по ИПП България – Турция 2007 – 2013 ССІ номер 2007СВ16ІРО008

СТРАТЕГИЧЕСКА РАМКА

Настоящият проект се изпълнява от Сдружение „Европа и Ние“, България в партньорство със Селскостопанската камара на Пънархисар Турция и се съ-финансира от ЕС чрез програмата за трансгранично сътрудничество по ИПП България – Турция 2007 – 2013 ССИ номер 2007СВ161РО008

7. РЕГИОНАЛНИ ЦЕЛИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ

Цели за рециклиране

Целите за рециклиране на битовите отпадъци от хартия, метали, пластмаса и стъкло, които страната си е поставила да постигне поетапно до 2020 г., са както следва:

- ✓ до 1 януари 2016 г. - най-малко 25 на сто от общото им тегло;
- ✓ до 1 януари 2018 г. - най-малко 40 на сто от общото им тегло;
- ✓ до 1 януари 2020 г. - най-малко 50 на сто от общото им тегло.

Целите се изпълняват от общините в Регионалната система за управление на отпадъците (PCYU), в съответствие с решението, взето от Общото събрание на съответната регионална система.

Съгласно така определените цели на национално ниво таблицата по-долу показва целите за рециклиране на регионално ниво.

Таблица 5. Цели за рециклиране на регионално ниво (тона).

Вид	2015 г.	Цел към 2016 г.	2017 г.	Цел към 2018 г.	2019 г.	Цел към 2020 г.
	Общо количество	25 % рециклиране	Общо количество	40 % рециклиране	Общо количество	50 % рециклиране
Хартия и картон	26 751	6 688	27 332	10 933	27 918	13 959
Пластмаса	16 562	4 141	16 885	6 754	17 210	8 605
Стъкло	11 405	2 851	11 661	4 664	11 919	5 959
Метали	2 894	723	2 948	1 179	3 002	1 501
Общо	57 612	14 403	58 825	23 530	60 049	30 025

Цели за биоразградимите отпадъци (в т.ч. за биоотпадъците)

Цел за ограничаване на количествата депонирани биоразградими отпадъци
Разпоредбите на ЗУО изискват до 31 декември 2020 г. ограничаване на

	<p>Настоящият проект се изпълнява от Сдружение „Европа и Ние“, България в партньорство със Селскостопанската камара на Пънархисар Турция и се съфинансира от ЕС чрез програмата за трансгранично сътрудничество по ИПП България – Турция 2007 – 2013 CCI номер 2007СВ16ІР0008</p>	
---	---	---

количеството депонирани биоразградими битови отпадъци до 35 на сто от общото количество на същите отпадъци, образувани в Република България през 1995 г. Тази цел е в съответствие и с изискванията на европейската директива за депата за отпадъци.

Цели за разделно събиране и оползотворяване на биоотпадъци

В допълнение към общоевропейската цел, амбициозни национални цели за оползотворяване на битовите биоотпадъци са поставени в Наредбата за разделно събиране на биоотпадъците, приета през месец декември 2013 г. Наредбата задължава кметовете на общини във всеки от регионите за управление на отпадъци по чл. 49, ал. 9 от ЗУО да постигат следните регионални цели за разделно събиране и оползотворяване на битови биоотпадъци:

- ✓ до 31 декември 2016 г. - не по-малко от 25 на сто от количеството на битовите био-отпадъци образувани в региона през 2014 г.;
- ✓ до 31 декември 2020 г. - не по-малко от 50 на сто от количеството на битовите био-отпадъци образувани в региона през 2014 г.;
- ✓ до 31 декември 2025 г. - не по-малко от 70 на сто от количеството на битовите био-отпадъци образувани в региона през 2014 г.

Целите се изпълняват съвместно от всички общини в региона, в съответствие с решението, взето от Общото събрание на съответната РСУО.

Важна предпоставка за постигане на целите са част от действията, предприети в това направление до момента, а именно:

- ✓ одобрен е Национален стратегически план за поетапното намаляване на количествата биоразградими отпадъци, предназначени за депониране до 2020 г.
- ✓ ясно е определена в ЗУО отговорността на общините за управление на отпадъците, включително набелязаните количествени цели за биоразградимите отпадъци и приета подзаконова нормативна уредба за биоотпадъците;
- ✓ въведени са икономически инструменти, стимулиращи общините да подобрят показателите за ограничаване на количествата депонирани биоразградими отпадъци, като тези от тях, които изпълняват посочените цели за ограничаване на количествата депонирани биоразградими

Настоящият проект се изпълнява от Сдружение „Европа и Ние“, България в партньорство със Селскостопанската камара на Пънархисар Турция и се съ-финансира от ЕС чрез програмата за трансгранично сътрудничество по ИПП България – Турция 2007 – 2013 ССИ номер 2007СВ16ІРО008

отпадъци и за оползотворяване на биоотпадъците се освобождават от 50 % от дължимите отчисления за депониране;

Съгласно така определените цели на национално ниво таблицата по-долу показва целите за рециклиране на регионално ниво.

Таблица 6. Цели за рециклиране на биоотпадъци (тона)

Вид	2014	2016	Цел	2020	Цел	2025	Цел
Хранителни	23 899	23 994	5 975	24 639	11 949	25 334	16 729
Градински	3 261	3 288	815	3 406	1 630	3 539	2 283
Дървесни	66 186	66 747	16 546	69 152	33 093	71 883	46 330
Общо	39 026	39 465	9 757	41 107	19 513	43 009	27 318

В таблицата по-долу са посочени националните цели за отклоняване на биоразградими отпадъци от депониране.

Таблица 7. Националните цели за отклоняване на биоразградими отпадъци от депониране

Година	Параметър	Дял спрямо 1995 г.	БрБО т/год.
1995	Базово количество БрБО	100%	2 247 500
2002/4	Генерирани количества БрБО	73%	1 631 679
	Постигнато намаление спрямо 1995 г.		615 821
2010	Генерирани количества	72%	1 608 340
	Цел по Директива 1999/31/ЕС	75%	1 685 625
	Изискване за намаляване на депонираните БрБО, в сравнение с 1995 г.		-77 285
2013	Генерирани количества	71%	1 599 811
	Цел по Директива 1999/31/ЕС	50%	1 123 750
	Изискване за намаляване на депонираните БрБО, в сравнение с 1995 г.		476 061
2020	Генерирани количества	72%	1 614 839
	Цел по Директива 1999/31/ЕС	35%	786 625
	Изискване за намаляване на депонираните БрБО, в сравнение с 1995 г.		828 214

Настоящият проект се изпълнява от Сдружение „Европа и Ние“, България в партньорство със Селскостопанската камара на Пънархисар Турция и се съфинансира от ЕС чрез програмата за трансгранично сътрудничество по ИПП България – Турция 2007 – 2013 ССИ номер 2007СВ16ІРО008

При така посочените параметри, допустими количества биоразградими отпадъци за депониране на жител са следните:

- ✓ 2013 г. – 152,9 кг/жител/година;
- ✓ 2020 г. – 109,3 кг/жител/година.

За Регион Бургас това означава, че допустимото количество биоразградими отпадъци за депониране се определя така както е показано в таблицата по-долу.

Таблица 8. Допустимото количество биоразградими отпадъци за депониране в Регион Бургас, тона

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2025
Регион Бургас	59 094	59 094	59 094	59 094	59 094	59 094	42 277	42 277

Настоящият проект се изпълнява от Сдружение „Европа и Ние“, България в партньорство със Селскостопанската камара на Пънархисар Турция и се съ-финансира от ЕС чрез програмата за трансгранично сътрудничество по ИПП България – Турция 2007 – 2013 ССІ номер 2007СВ16ІРО008

8. УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА ПОМОРИЕ

В тясна връзка с управлението на отпадъците на територията на общината е качеството на атмосферния въздух и управление на пречиствателните станции за отпадни води.

Конкретно, биологичният компонент на битовите отпадъци, изхвърлени нерегламентирано или депонирани на депо, е „виновен“ за изпускане на метан в атмосферния въздух.

Утайките, получени вследствие на пречистване в пречиствателни станции на отпадни води от домакинствата, са национален проблем, защото все още в България не се третираат „екологично“, основно се депонират на депа или сметища.

Независимо, че съществува национално законодателство, третиращо утайки от ПСОВ и тяхното оползотворяване в земеделието, както и редица програми за управление на утайките, които препоръчват използването им за рекултивация на замърсени терени от различни дейности, все още опитите за прилагането на утайки са твърде плахи и епизодични.

Утайките могат да се разглеждат като биомаса, използвана като енергиен източник, както и за подобряване свойствата на компоста, като се смеси с хранителни и/или зелени отпадъци и за компостиране.

Атмосферен въздух

В Община Поморие няма пункт за мониторинг на качеството на атмосферния въздух. За състоянието на въздуха може да се съди по епизодични замервания, правени по различни поводи, в резултат на които не са установени наднормени натоварвания по отношение на O_3 , SO_2 , NO , NO_2 , $ФПЧ_{10}$, CO , H_2S , NH_3 , CH_4 , NCH_4 . Община Поморие не попада в зони, в които са превишени годишните оценъчни прагове или нормите с допустими отклонения, съгласно заповед на МОСВ № РД-1046/03.12.2010 г. Това е логично, защото в общината и в съседните общини няма големи промишлени предприятия, които да се явяват значими източници на замърсяване на атмосферния въздух.

Настоящият проект се изпълнява от Сдружение „Европа и Ние“, България в партньорство със Селскостопанската камара на Пънархисар Турция и се съфинансира от ЕС чрез програмата за трансгранично сътрудничество по ИПП България – Турция 2007 – 2013 ССИ номер 2007СВ16ІРО008

Значим източник на атмосферно замърсяване е локалното отопление с твърдо гориво, особено през зимния период и *неправомерното изгаряне на растителни отпадъци*. В основните селища Поморие, Каблешково, Ахелой, Страцин и Бата има 7226 домакинства, които годишно използват около 9000 т дърва, което определя около 135 т ФПЧ-10 и съответните парникови емисии.

Нерегламентирани замърсявания

През лятото в крайбрежните зони се регистрират нерегламентирани сметища. Това създава рискове за замърсяване на подземните води и почвите в района.

В допълнение, поради липса на изолационни слоеве и дренажна система, депото в с. Каменар също е потенциален замърсител. В продължителен период в процеса на анаеробното разграждане на органичния компонент на битовите отпадъци се генерират и газови замърсители.

Селищни пречиствателни станции за отпадъчни води

На територията на Община Поморие съществуват две Пречиствателни станции за отпадъчни води: ПСОВ Поморие и ПСОВ Равда.

ПСОВ Поморие е в експлоатация от 1998 г. Тя е проектирана и изградена по класическа схема за пречистване на битови отпадни води с основни параметри: водно количество – 16 000 м³/ден и замърсеност НВ-186 мг/ден и БПК-226 мг/л и капацитет за 72 000 еквивалентни жители. През 2003 г. в ПСОВ Поморие се включват и отпадъчните води от „Черноморско злато“ АД. Така се осъществява приемане и пречистване на всички отпадъчни води от град Поморие, включително и дъждовните води.

В периода 2009 г. - 2011 г. се изпълни проект «Изготвяне на инвестиционен проект за модернизация и проектиране на ПОСВ и съпътстващи съоръжения на гр. Поморие», финансиран по ОП „Околна среда“ 2007-2013 на стойност 421 хил. лв. В следствие на изготвения инвестиционен проект в момента се изпълнява проект «Реконструкция и модернизация на пречиствателна станция за отпадъчни води (ПСОВ) – Поморие и реконструкция и рехабилитация на ВиК мрежа на гр. Поморие», финансиран по Оперативна програма «Околна среда 2007-2013» на обща стойност 97 млн. лв., от която стойността на безвъзмездната финансова помощ е 93 млн. лв. и се очаква да приключи през 2015 г. Проектът предвижда реконструкция и рехабилитация на водоснабдителната и

Настоящият проект се изпълнява от Сдружение „Европа и Ние“, България в партньорство със Селскостопанската камара на Пънархисар Турция и се съфинансира от ЕС чрез програмата за трансгранично сътрудничество по ИПП България – Турция 2007 – 2013 ССИ номер 2007СВ16ІРО008

канализационна мрежа и част от дъждовната канализация, както и реконструкция и модернизация на пречиствателна станция за отпадъчни води за обслужване на 16 805 броя жители и изграждане на нов заустващ канализационен колектор.

ПСОВ Равда се намира в землището на град Ахелой. В нея се пречистват отпадъчните води на град Ахелой, курортен комплекс „Слънчев бряг“, град Несебър и село Равда. Капацитетът е за 750 00 еквивалент жители.

Количества образувани битови отпадъци

Съгласно броя на населението в общината и нормата на натрупване таблица 2 показва количествата на образуваните битови отпадъци за 2014 г., както и прогнозата за тяхното изменение до 2020 г.

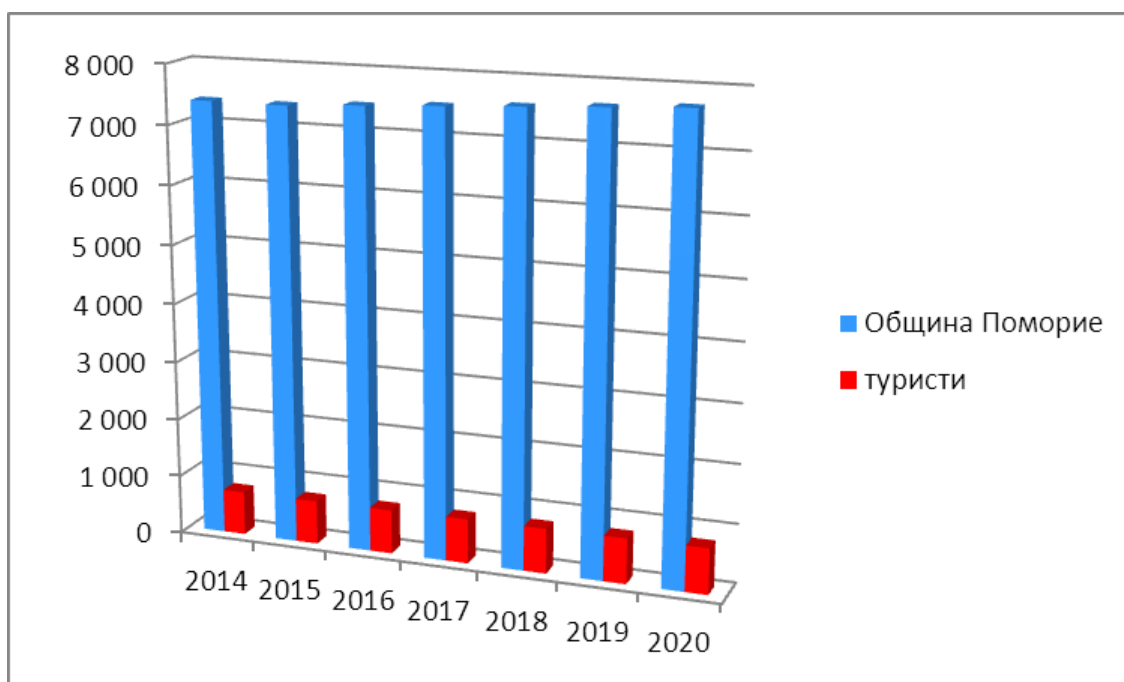
Таблица 9. Количества образувани битови отпадъци в Община Поморие за периода 2014-2020

№	Година	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
1	Община Поморие	7 391	7 388	7 455	7 520	7 585	7 649	7 713
2	туристи Поморие	746	746	753	760	768	776	784
3	Общо отпадъци (1+2)	8 137	8 234	8 308	8 280	8 353	8 435	8 497

Настоящият проект се изпълнява от Сдружение „Европа и Ние“, България в партньорство със Селскостопанската камара на Пънархисар Турция и се съ-финансира от ЕС чрез програмата за трансгранично сътрудничество по ИПП България – Турция 2007 – 2013 ССИ номер 2007СВ16ІРО008

Графика 2. Тенденция в количествата образувани отпадъци в Община Поморие за периода 2014-2020

Таблица 3 показва морфологичния състав, като е ползвана Методиката за определяне на морфологичния състав на отпадъците, разработена с цел да се осигури единен подход за всички региони за управление на отпадъците. За отпадъците от туристи е ползвана структурата за групата над 150 хил. жители, тъй като Методиката не дава препоръки в тази сфера.

Таблица 10. Морфологичен състав съгласно Методиката за определяне на морфологичния състав на отпадъците

Вид на отпадъците	под 3хил. жители	3-25 хил. жители	25-50 хил.жители	50-150 хил.жители	над 150 хил.жители
Хранителни	15.60%	23.20%	28.00%	30.60%	28.90%
Хартия	6.10%	8.50%	8.10%	9.40%	11.40%
Картон	4.00%	5.50%	6.90%	8.20%	9.40%
Пластмаса	10.30%	10.10%	12.80%	15.40%	11.30%

Настоящият проект се изпълнява от Сдружение „Европа и Ние“, България в партньорство със Селскостопанската камара на Пънархисар Турция и се съфинансира от ЕС чрез програмата за трансгранично сътрудничество по ИПП България – Турция 2007 – 2013 ССІ номер 2007СВ16ІР0008

Вид на отпадъците	под 3хил. жители	3-25 хил. жители	25-50 хил. жители	50-150 хил. жители	над 150 хил. жители
Текстил	2.00%	3.70%	2.90%	2.90%	2.80%
Гума	1.00%	0.90%	1.00%	1.00%	0.90%
Кожа	1.00%	0.90%	1.00%	1.00%	0.90%
Градински	30.90%	21.70%	13.10%	11.00%	11.00%
Дървесни	2.90%	2.00%	2.90%	2.10%	2.00%
Стъкло	2.40%	6.10%	7.00%	7.80%	9.20%
Метали	1.90%	2.00%	2.00%	2.00%	1.90%
Инертни	21.30%	14.80%	13.70%	8.00%	9.70%
Опасни	0.60%	0.60%	0.60%	0.60%	0.60%
Общо	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%

Високото съдържание на биоразградими компоненти определя необходимостта от внимателен анализ и оценка на избора на метод за третиране. Калоричността на този тип отпадъци е обикновено в границите 900-1000 ккал/кг.

Финансиране на дейностите по отпадъците

Финансирането на дейностите по отпадъците се осъществява от такса битови отпадъци, регламентирана от Закона за местните данъци и такси. С промяната за Закона, която влиза в сила от 2015 г.:

- възможностите за кръстосано субсидиране на услугите от страна на юридическите лица ще бъдат значително намалени;
- събирането на дължимите плащания от населението може да се окаже проблематично.

Практиката показва, че събираемостта на такса битови отпадъци от населението е висока, когато таксата се събира заедно с друго плащане от задължителен характер (както беше данък сгради) или със заплащане на услуга от съществено значение, като заплащане за ток, чието неплащане може да бъде прекъснато. Заплащането на такса битови отпадъци заедно със сметките за вода също осигурява сравнително висока събираемост, което е по-приложимо, предвид обстоятелството, че ВиК дружествата са общинска/държавна собственост.

Настоящият проект се изпълнява от Сдружение „Европа и Ние“, България в партньорство със Селскостопанската камара на Пънархисар Турция и се съфинансира от ЕС чрез програмата за трансгранично сътрудничество по ИПП България – Турция 2007 – 2013 ССІ номер 2007СВ16ІР0008

Промените в Закона за местните данъци и такси са особено неблагоприятни преди влизането в действие на регионалните депа и необходимостта да се посрещнат нарастващите разходи за транспорт до регионалните съоръжения и по-високите разходи за третиране и депониране.

По отношение на социална поносимост на такса битови отпадъци разходите за управление на отпадъците нямат нормативно ограничение, каквото например е предвидено в Закона за регулиране на водоснабдителните и канализационни услуги по отношение цената на ВиК услугите.

В документа „България – Указания за анализ на разходите и ползите на проекти в областта на твърдите битови отпадъци, финансирани от Европейския фонд за регионално развитие през периода 2007-2013”, (Национално ръководство) се препоръчва праг на социална поносимост на разходите за услуги по управление на отпадъците (без разходите за почистване на обществените места) от 1 % от доходите на човек от населението, като за кратък период, за да се гарантира устойчивост прагът може да се увеличи до 1,5 %. В ръководството също се посочва, че разходите за чистота не се разглеждат, когато се определя социалната поносимост.

Годишният паричен доход на човек от населението в Бургаска област през 2012 г. е 3 652 лв., което означава, че максималното годишно заплащане за дейности по управление на отпадъците на човек от населението е 36,5 лв. Няма информация за нивото на дохода по общини, но като се отчете, че половината от дохода е от заплати, може да се предположи, че доходът ще е по-висок в общини с по-високо равнище на заплащането и обратно. Равнището на заплатите в областта варира от 13 % над средното за община Бургас до 64 % от средното равнище – за община Руен.

Социалната поносимост в парично изражение нараства с нарастването на паричния доход – в резултат от инфлация и реален ръст на доходите. Инфлацията през 2013 г. е 0,9 %, оценките за реалния ръст през 2013 г. са също за 0,9 %.

При отсъствие на кръстосано субсидиране от юридическите лица се очаква, че физическите лица трябва да заплатят 80 % от разходите за дейностите по

Настоящият проект се изпълнява от Сдружение „Европа и Ние”, България в партньорство със Селскостопанската камара на Пънархисар Турция и се съ-финансира от ЕС чрез програмата за трансгранично сътрудничество по ИПП България – Турция 2007 – 2013 ССИ номер 2007СВ16ІРО008

управление на битовите отпадъци, какъвто е приблизително делът на образуваните отпадъци в домакинствата.

Разходите по план-сметка за 2013 г. и фактическите приходи от населението, сравнени с останалите общини в региона, които участват в регионалната система за управление на отпадъците са следните:

Таблица 11. Обобщени планирани разходи и фактически приходи по общини за 2013 година

	Айтос	Бургас	Камено	Карнобат	Несебър	Поморие	Руен	Средец	Сунгурларе
Разходи план-сметка:									
Сметосъбирание и съдове	390,000	9,282,164	422,371	465,448	4,105,543	1,084,613	264,500	493,670	-
Депониране	154,000	1,250,000	23,892	93,903	702,837	30,000	120,052	138,000	-
Отчисления по чл. 60 и 64	491,000	3,672,000	128,142	379,824	1,153,700	441,259	213,948	221,040	-
Общи разходи	1,035,000	14,204,164	574,405	939,175	5,962,080	1,555,872	598,500	852,710	-
Относителна тежест на отчисленията	47%	26%	22%	40%	19%	28%	36%	26%	-
80 % от общите разходи	828,000	11,363,331	459,524	751,340	2,981,040	1,089,110	478,800	682,168	-
Население	27,895	214,197	9,443	23,832	47,300	27,532	28,886	14,364	11,966
Разход за УО на човек от населението	30	53	49	32	63	40	17	47	-
Фактически	878,256	10,070,000	114,882		3,003,794	975,000	299,933	194,333	70,000

Настоящият проект се изпълнява от Сдружение „Европа и Ние“, България в партньорство със Селскостопанската камара на Пънархисар Турция и се съфинансира от ЕС чрез програмата за трансгранично сътрудничество по ИПП България – Турция 2007 – 2013 ССІ номер 2007СВ16ІРО008

приходи от физически лица									
Приходи от ФЛ/човек от населението	31	47	12		64	35	10	14	6
Натрупани отчисления по чл. 64 от ЗУО	531,672	3,387,955	162,742	453,516		613,836	405,904	317,950	300,000

При община Поморие процентът отпадъци от домакинствата и съответно процентът от общите разходи, които се правят за обслужване отпадъците на населението е определен като 70 %, а при община Несебър като 50 %. Данните за броя на населението на община Несебър са дадени два пъти по-високи от тези от НСИ, по информация от общината за реално живеещото население.

Значителен дял от общите разходи са за сметка на законово регламентирани отчисления.

Акумулираните средства по чл. 64 от ЗУО могат да се използват от общините за инвестиции в съдове и техника за разделно събиране на отпадъците, съоръжения за оползотворяване и рециклиране на отпадъците, съгласно чл. 24 от Наредба 7 от 2013 г. за реда и начина за изчисляване и определяне размера на обезпеченията и отчисленията, изисквани при депониране на отпадъци.

Система за събиране и извозване на отпадъците

Таблица 12. Организиране на управлението на отпадъците в Община Поморие

Общи на	Административно звено	Персонален брой	Обслужваща фирма	Форма на възлагане	Срок на договора	Съдове-вид и брой	Честота на извозване	Техника – вид и брой

Настоящият проект се изпълнява от Сдружение „Европа и Ние“, България в партньорство със Селскостопанската камара на Пънархисар Турция и се съфинансира от ЕС чрез програмата за трансгранично сътрудничество по ИПП България – Турция 2007 – 2013 ССІ номер 2007СВ16ІР0008

Поморие	Отдел „Устройство на територията и ООС“	20	„РТК“ ООД, гр. Елин Пелин	ЗОП	-	Контейнери тип „Бобър“ 1,1, 645 броя	В Поморие и Ахелой (м. 06-09) - ежедневно; два пъти седмично за селата. Извън сезона - веднъж седмично	4 автомобили през зимния сезон с обща вместимост 64 куб. м; 7 автомобили през летния сезон с обща вместимост 112 куб. м.
---------	---	----	---------------------------	-----	---	--------------------------------------	---	---

Сметосъбирането и сметоизвозването се извършва от „РТК“ ЕООД, гр. Елин Пелин. Избрана е система, изградена от несменяеми контейнери тип “Бобър” – метални и пластмасови, метални кофи с обем 110 л, 240 л и контейнери с обем 4 куб. м. Периодичността на извозване на отпадъците варира според необходимостта и сезона.

Събраните отпадъци се депонират на депо „Каменар“, като за 2013 г. са депонирани 7 208 т битови отпадъци. След изграждането на регионалната система за управление на отпадъците, отпадъците от община Поморие ще се извозват до претоварна станция в гр. Несебър, която ще обслужва двете общини.

Съгласно чл. 19 от Закона за управление на отпадъците, кметът на общината е отговорен за:

- ✓ разделното събиране на битови отпадъци на територията на общината най-малко за следните отпадъчни материали: хартия и картон, метали, пластмаси и стъкло (ал. 3 т. 6). Системите за разделно събиране на отпадъци по чл. 19, ал. 3, т. 6 задължително включват всички населени места с население, по-голямо от 5000 жители и курортните населени места;
- ✓ осигуряването на площадки за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата, в т.ч. едрогабаритни отпадъци, опасни отпадъци и други във всички населени места с население, по-голямо от 10 000 жители на територията на

Настоящият проект се изпълнява от Сдружение „Европа и Ние“, България в партньорство със Селскостопанската камара на Пънархисар Турция и се съфинансира от ЕС чрез програмата за трансгранично сътрудничество по ИПП България – Турция 2007 – 2013 ССІ номер 2007СВ16ІРО008

общината и при необходимост в други населени места (чл. 19, ал. 3, т. 11);

При неизпълнение изискванията на чл. 19, ал. 3, т. 11 от ЗУО, отчисленията по чл. 64 от ЗУО се увеличават с 15 % за периода до отстраняване на неизпълнението (чл. 19, ал. 5).

Съгласно чл. 22 от ЗУО общинските съвети приемат Наредби за управлението на отпадъци, с които се определят и условията за разделното събиране и претоварването, оползотворяването и обезвреждането на битови отпадъци. Такива вече са разработени или предстои публикацията за обществено обсъждане в общините от региона. Препоръчително е включването на задължение за предоставяне на информация за изкупените/получените рециклируеми отпадъци от страна на всички субекти, извършващи такава дейност – пунктове, търговски обекти и др. на тяхна територия. Данните за страната сочат, че основната част от рециклируемите материали към момента се получават от пунктовете за изкупуване на вторични суровини.

Отпадъците от опаковки представляват част от рециклируемите материали и наличието на договор с организация по оползотворяване на отпадъците от опаковки не е достатъчно за изпълнение на изискванията на Закона. Това се вижда ясно от представените по-долу данни.

Разделно събиране на отпадъци

Община Поморие има сключен договор за разделно събиране на отпадъците от опаковки с “Екобулпак” АД от 28.09.2010 г. и допълнително споразумение от 13.02.2013 г. За целите на разделното събиране в общината са разположени следните съдове:

- ✓ Жълти контейнери тип „Ракла“ за събиране на отпадъци от опаковки от хартия, пластмаса и метал – в гр. Поморие 58 бр. и в гр. Ахелой 20 бр.;
- ✓ Зелени контейнери тип „Иглу“ за събиране на отпадъци от опаковки от стъкло – в гр. Поморие 75 бр. и в гр. Ахелой 5 бр.

Настоящият проект се изпълнява от Сдружение „Европа и Ние“, България в партньорство със Селскостопанската камара на Пънархисар Турция и се съфинансира от ЕС чрез програмата за трансгранично сътрудничество по ИПП България – Турция 2007 – 2013 ССИ номер 2007СВ16ІРО008

В следващата таблица е представена наличната информация за разделно събраните фракции битови отпадъци за рециклиране за периода 2009-2012 година и информацията от отчета на организацията за оползотворяване на отпадъците от опаковки за 2013 г.

Таблица 13. Разделно събраните фракции в община Поморие, 2009-2013

Година	Разделно събрани фракции битови отпадъци за рециклиране (тона)				
	Хартия и картон	Пластмаси	Метали	Съкло	Общо
2009	41,09	22,63	0	5,9	70,42
2010	-	-	-	-	-
2011	23,38	-	0	1,46	24,84
2012	144,58	-	0	1,5	146,08
2013*	37,223	6,271	0	4,4	47,934

*Данните за 2013 г. са от Концепция за управление на Регионална система за отпадъци Регион Бургас.

48 тона представляват 2 % от количеството хартия, картон, пластмаса и стъкло, образувани на територията на община Поморие (включително от туристи) и 7 % от теглото на количествата опаковки.

Оползотворяване на био-разградимите отпадъци в Община Поморие

В Община Поморие земеделието е един от водещите отрасли, които оказват положително влияние върху икономическия ръст в общината. В община Поморие регистрираните земеделски производители през 2012 г. са 536 на брой.

Настоящият проект се изпълнява от Сдружение „Европа и Ние“, България в партньорство със Селскостопанската камара на Пънархисар Турция и се съфинансира от ЕС чрез програмата за трансгранично сътрудничество по ИПП България – Турция 2007 – 2013 ССИ номер 2007СВ16ІРО008

Графика 3. Регистрирани земеделски производители

Източник: Общински план за развитие на Община Поморие за периода 2014 - 2020

Земеделските производители в Община Поморие са много повече, като само животновъдите са 1778, а обработваемите площи в общината са 79 % от общата площ на общината, в това число и поливна площ.

Нужно е да се отбележи тази статистика, защото именно чрез нея могат да се изведат мерките за прилагане на механизми за въвеждане на разделно събиране на биоразградимите отпадъци и да се дефинират приоритетите в управлението на отпадъците на общинско ниво.

Приложими са две системи за управление на биоразградимите отпадъци – централизирана и децентрализирана – които предполагат различни мерки и подходи за прилагане на разделно събиране на биоразградимите отпадъци и компостиране.

Компостирането има решаваща роля в намаляване на въздействието върху околната среда от депонирането, като отклонява голяма част от битовите отпадъци от постъпването на депо. Към ползите от разделното събиране на биоразградимите отпадъци могат да се прибавят и опазване на атмосферния въздух, защото намалява парниковите газове.

Настоящият проект се изпълнява от Сдружение „Европа и Ние“, България в партньорство със Селскостопанската камара на Пънархисар Турция и се съфинансира от ЕС чрез програмата за трансгранично сътрудничество по ИПП България – Турция 2007 – 2013 ССІ номер 2007СВ16ІРО008

Полученият при компостирането продукт – компост, е ценна суровина, която се използва като тор, подобрител на почвата или мулч. Той увеличава хранителните вещества в почвата, подпомага задържането на влага в нея и задушава плевелите. По този начин с използване на компост може да се намали необходимостта от прилагане на изкуствени торове и пестициди. Това от своя страна намалява вероятността от попадане на вредните вещества от почвата в повърхностните и подпочвените води. Компостът повишава способността на почвата да задържа влага.

Тематичната стратегия за защита на почвите (COM 2006/231) приканва към използването на компост като един от най-добрите източници на устойчива органична материя, от която може да се развие нов хумус в почви с влошено качество. Регламентът за биологичното земеделие (2092/91ЕИО до 31.12.2008 г. и 834/2007/ЕО от 01.01.2009 г.) определя условията за използването на компост при биологичното земеделие.

Оползотворяване на компоста

В ЕО около 50 % от компоста се използва в селското стопанство, до 20 % за оформяне на зелените площи, около 20 % при производство на растежни среди и изкуствени почви и до 25 % за частно потребление. Страните, които произвеждат компост главно от смесени отпадъци, обикновено го използват в селското стопанство (Испания, Франция), за възстановяване на почва или за покривен материал в депата за отпадъци (Финландия, Ирландия, Полша). Той се използва успешно и при възстановителни работи при строителни обекти, например за тревни площи около улични платна или за озеленяване след строежи. Търсенето на компост не е еднакво навсякъде в Европа, като основно зависи от нуждите за подобряване на почвите и доверието на потребителите.

Все още в Община Поморие не е въведена система за разделно събиране на биоразградимите отпадъци и не са предприети съответните стъпки.

Значим източник на атмосферно замърсяване за Община Поморие е неправомерното изгаряне на растителни отпадъци, особено през пролетно-летния сезон и локалното отопление с твърдо гориво през зимата. В тази връзка за Община Поморие е необходимо да се предприемат бързи мерки за

Настоящият проект се изпълнява от Сдружение „Европа и Ние“, България в партньорство със Селскостопанската камара на Пънархисар Турция и се съфинансира от ЕС чрез програмата за трансгранично сътрудничество по ИПП България – Турция 2007 – 2013 ССІ номер 2007СВ16ІРО008

ограничаване на нерегламентирани опожарявания и неконтролирано горене на растителна биомаса.

Централизирана система за събиране и третиране на био-отпадъците

Централизираните инсталации за компостиране се предвижда да се изградят на територията на общините, на чиито регионални депа се депонират годишно над 20 000 т отпадъци. На регионалното депо в Бургас е предвидена сепарираща инсталация, която в частност ще отделя биоразградимата фракция от потока твърди битови отпадъци, както и компостираща инсталация, за която първоначално се предвижда да третира разделно събрани зелени био-отпадъци, но с капацитет да обхване в последствие и компостирането на пресятата био-фракция от смесените твърди битови отпадъци. Също така съоръжения за компостиране са предвидени за двете претоварни площадки в Карнобат и Несебър. Община Поморие е член на сдружение „Управление на отпадъците – Регион Бургас“ и като такава участва в проекта.

Децентрализиран модел за третиране на биоразградимите отпадъци

Терминът децентрализирано управление обхваща широк кръг от дейности като домашно компостиране, компостиране на място, общностно компостиране, компостиране на открито на редове и отвали и др.

Като децентрализирана може да се дефинира всяка система за разделно събиране и компостиране на органичните битови и търговски отпадъци, отпадъците от градините и парковете, която прилага принципа за близост между източника на образуване и събиране и мястото на третиране/компостиране на био-отпадъците.

Понятието децентрализирано управление се отнася до следното:

- ✓ Домашно компостиране;
- ✓ Общностно компостиране: инициатива за компостиране на местни общности (малък капацитет от 5 до около 100 куб. м.) – подходящо за компостране чрез обединение на две или повече земеделски стопанства;

Настоящият проект се изпълнява от Сдружение „Европа и Ние“, България в партньорство със Селскостопанската камара на Пънархисар Турция и се съфинансира от ЕС чрез програмата за трансгранично сътрудничество по ИПП България – Турция 2007 – 2013 ССІ номер 2007СВ16ІРО008

- ✓ Земеделско компостиране: включва изграждане на малки съоръжения за компостиране от земеделските производители на територията на тяхното стопанство;
- ✓ Границите за определяна на първите три вида компостиране се размиват, защото за домашно компостиране може да се смята и земеделското компостиране, ако стопанството е малко и няма големи количества, подходящи за компостиране отпадъци, т.е ако количествата отпадъци в този случай са до 5 куб. метра, можем също да говорим за домашно компостиране.
- ✓ Компостиране на площадка на земеделски стопанства, общински или търговски дружества;
- ✓ Компостиране в градините/парковете от общината за поддържане на парковете и зелените пространства на територията на общината;
- ✓ Всяка регионална система за събиране и компостиране, която се основава на принципа за близост;
- ✓ Специален модел на "междуградско и междуселско" сътрудничество: В този случай събирането и предварителното третиране на битовите биоотпадъци и отпадъците от градините и парковете се извършва от общината. Органичните отпадъци (суровината за компост) се доставя на децентрализираните площадки за компостиране на стопанствата за компостиране и узряване.

Само след като компостирането е значително насърчавано, може да се въведат системи за разделно събиране на биоотпадъците. Ползите от компостирането са очевидни:

- ✓ Отсъствие/намаление на транспортни разходи за събиране и изграждане на инфраструктура за третиране на битовите биоотпадъци;
- ✓ Ограничаване на публичните разходи, свързани с дейностите за повишаване на информираността на населението и субсидиите за домашни компостери;
- ✓ Намаление на таксите за управление на отпадъците и поддръжка на градините за гражданите;

Настоящият проект се изпълнява от Сдружение „Европа и Ние“, България в партньорство със Селскостопанската камара на Пънархисар Турция и се съфинансира от ЕС чрез програмата за трансгранично сътрудничество по ИПП България – Турция 2007 – 2013 ССІ номер 2007СВ16ІР0008

- ✓ Намаляване на въздействието върху околната среда от управлението на отпадъците;
- ✓ Замяна на синтетичните торове и търговските растежни почвени среди (торф) с компост в градинарството;
- ✓ Повишаване на осведомеността на населението за устойчивото управление на естествените материали в затворени системи.

Общностното и земеделското компостиране е идеалният метод, който може да се прилага за малки населени места, за т.нар. селски тип населени места или слабо населени места и/или отдалечени райони.

За да бъде компостирането успешно прилагано, особено земеделското и домашното, трябва да се провеждат непрекъснато разяснителни кампании, които да подчертават ползите за околната среда, (намалени разходи за транспорт и емисии, нужда от по-малки мощности за третиране, замяна на торфа и изкуствените торове в градинарството и т.н.), както и не на последно място финансовите ползи от домашното компостиране. След време неубедените и немотивираните хора се отказват от компостирането.

Важна мярка за насърчаване на собствениците на земеделски стопанства/градини при започване и поддържане на дейността си по земеделско и домашно компостиране е предоставянето на услуги за нарязване на обемистите отпадъци от градините. Добре нарязаните дървесни отпадъци като храсти и дървесни остатъци са не само изключително ценен източник на материал за компостиране – нещо повече, от технологична гледна точка наситняването на едрите растителни отпадъци до определен размер е критично важно, за да може изобщо да се гарантира равномерното протичане на процеса на компостиране. Услугите за нарязване на тези отпадъци, предлагани от местните органи са много ефективен инструмент за подпомагане на рециклирането на обемистите органични отпадъци от градините и парковете по най-подходящия начин. Те могат да се предлагат безплатно от 2 до 4 пъти на година при фиксирани дати или може да се поръчват на индивидуална основа. Собственикът на градината може да реши дали нарязаният материал ще бъде съхраняван или доставен в съоръжението за компостиране.

Настоящият проект се изпълнява от Сдружение „Европа и Ние“, България в партньорство със Селскостопанската камара на Пънархисар Турция и се съфинансира от ЕС чрез програмата за трансгранично сътрудничество по ИПП България – Турция 2007 – 2013 ССІ номер 2007СВ16ІРО008

Основният извод е, че чрез компостиране на сравнително малки количества био-отпадъци, могат качествено и без значителни разходи да се компостират сумарно големи количества био-отпадъци, което да окаже значително въздействие и върху капацитета и разходите за събиране и третиране на био-отпадъците в общински и регионален мащаб.

Общностното компостиране на място може да бъде определено като децентрализирано компостиране, защото то отговаря на принципа за близост до източника, т. е. на рециклиране на малки количества органични отпадъци в близост до източника на образуването им. Това компостиране представлява компостиране на малки площадки в края на населеното място от местното население, организирани под някаква форма. Това би изисквало ефективна самоорганизация на местното население не само да изнасят биоотпадъците си на тези площадки, но и да ги компостират с общи или разпределени по общо съгласие усилия, като след това ползват компоста за собствени нужди. Ползите от такова компостиране са много, но най-важният е прилагането на принципа за близост, за решаването на местните проблеми с отпадъците и превръщането им в наличен ресурс.

Компостирането на зелените отпадъци от парковете и градините от страна на общините се състои в събиране, извозване, временно съхраняване и компостиране. Тези отпадъци се разделят на такива, образувани от поддръжката на обществените паркове и градини и такива, доставени от частни домакинства или търговски потребители.

Събирането и компостирането на такива отпадъци се управлява от местната власт. Полученият компост обикновено е с високо качество, ако може да се осигури разделното му събиране и съответно липсата на замърсяващи примеси, например от твърди битови отпадъци и може да се използва главно в обществените градини и паркове, както и за декоративната растителност, собственост на общините. В допълнение, компостът може да бъде предлаган на частни и търговски клиенти. Всички общини, които са ангажирани с поддръжката на обществените паркове и градини трябва да имат свое собствено съоръжение за компостиране на зелените отпадъците, образувани от паркове и градини.

Децентрализираният модел за компостиране води до възможно най-малко транспортиране на отпадъците, които се генерират, третират и използват на

	<p><i>Настоящият проект се изпълнява от Сдружение „Европа и Ние“, България в партньорство със Селскостопанската камара на Пънархисар Турция и се съ-финансира от ЕС чрез програмата за трансгранично сътрудничество по ИПП България – Турция 2007 – 2013 ССІ номер 2007СВ16ІРО008</i></p>	
---	---	---

място. Това е видимо и прозрачно за жителите в целевия регион и разбирането на този факт насърчава жителите да започнат дейности по разделяне и компостиране. По този начин се гарантира високо ниво на ангажираност на населението за постигане на възможно най-пълно оползотворяване на генерираните от тях биоотпадъци, както и на възможно най-високо качество на компоста.

Настоящият проект се изпълнява от Сдружение „Европа и Ние“, България в партньорство със Селскостопанската камара на Пънархисар Турция и се съ-финансира от ЕС чрез програмата за трансгранично сътрудничество по ИПП България – Турция 2007 – 2013 ССИ номер 2007СВ16ІРО008

9. SWOT АНАЛИЗ

Изготвеният SWOT анализ идентифицира силните и слаби страни в управлението на отпадъците от селскостопанска дейност на територията на Община Поморие, както и дефинира възможностите и заплахите.

СИЛНИ СТРАНИ	СЛАБИ СТРАНИ
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Национално и местно законодателство, изградено върху Европейските принципи в областта на управление на отпадъците; ➤ Разработени национални, регионални и местни стратегически документи, които идентифицират основните приоритети в областта на управлението на отпадъците; ➤ Съществува система за разделно събиране на отпадъци, която да е основа за разделяне на органичния компонент от битовия отпадък; ➤ Включването на Община Поморие в изграждането на регионална система за управление на отпадъците Братово-запад; ➤ Методите на компостирането са познати отдавна и съществуват стари традиции в компостирането на градински и животински отпадъци особено в селата на общината. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Слаба информираност на населението относно третирането на селскостопанските отпадъци и ползите от правилното им обезвреждане; ➤ Слаба информираност относно третирането на хранителните и градински / „зелени“ отпадъци и икономически и екологични ползи за населението; ➤ Има въведена система за разделно събиране на отпадъците от опаковки, но тя не е работеща. Разположените контейнери се използват за различни битови отпадъци; ➤ Няма въведена система за разделно събиране и оползотворяване на селскостопанските отпадъци; ➤ Недостатъчен финансов ресурс за въвеждане на добри практики и модерни технологии за третиране и

	<p>обезвреждане на селскостопанските отпадъци;</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Липса на достатъчно квалифициран човешки ресурс за управление на отпадъците от селскостопанска дейност; ➤ Съществува риск за нерегламентирано замърсяване с битови и селскостопански отпадъци, особено в селата.
ВЪЗМОЖНОСТИ	ЗАПЛАХИ
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Целевият регион предлага много добри възможности за прилагане на децентрализирано компостиране на селскостопански отпадъци; ➤ Чрез компостиране на селскостопанските и градинските отпадъци могат да се третират големи сумарни количества био-отпадъци, което да окаже значително въздействие върху капацитета и разходите за събиране и третиране на био-отпадъците в общински и регионален мащаб; ➤ Разширяване и по-ефективно развитие на системата за разделно събиране на отпадъците с цел оползотворяване на органичните биоразградими компоненти, включително чрез насърчаване на домашното компостиране в селата; 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Увеличаване на количеството на депонираните битови отпадъци, в т.ч. и от селскостопанска дейност; ➤ Липса на добри практики и модерни технологии за третиране и обезвреждане на отпадъците от селскостопанска дейност; ➤ Недостатъчен административен капацитет за управление на отпадъците, вкл. На биоразградимите отпадъци; ➤ Недостатъчно информирано население и земеделски производители за методи за оползотворяване на селскостопанските отпадъци; ➤ Съществува риск за

<ul style="list-style-type: none"> ➤ Оптимизиране на системата за сметосъбиране и сметоизвозване; ➤ Въвеждане на финансови и икономически стимули за компостиране на отпадъците и санкции за нарушителите; ➤ Прилагане на мерки за повишаване информираността на местното население; ➤ Ограничаване на нераглеменирани опожарявания и неконтролирано горене на растителна биомаса; ➤ Предотвратяване и намаляване образуването на отпадъци; ➤ Екологосъобразно обезвреждане на отпадъците; ➤ Намаляване на риска от стари замърсявания; ➤ Изграждане на регионалната система за управление на отпадъците; ➤ Въвеждане на мерки за предотвратяване на горски пожари и забрана за палене на стърнища; ➤ Използване на Европейски фондове и Оперативна програма „Околна среда“, както и други финансови национални източници за постигане на заложените мерки и индикатори. 	<p>нерегламентирано замърсяване с битови и селскостопански отпадъци, особено в селата;</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Ниска екологична култура сред населението и ниска степен на подкрепа.
--	--

Настоящият проект се изпълнява от Сдружение „Европа и Ние“, България в партньорство със Селскостопанската камара на Пънархисар Турция и се съфинансира от ЕС чрез програмата за трансгранично сътрудничество по ИПП България – Турция 2007 – 2013 ССІ номер 2007СВ16ІРО008

10. СТРАТЕГИЧЕСКИ ЦЕЛИ И ПРИОРИТЕТИ

Стратегическите цели и приоритетите на Екшън план за управление на отпадъците от селскостопанска дейност на Община Поморие, 2015 – 2018 са формулирани в резултат на изготвения социално-икономическия анализ и SWOT-анализа.

Целите и приоритетите са формулирани, базирайки се на:

- ✓ изискванията на националното законодателство за регионално развитие;
- ✓ секторните стратегии и политики;
- ✓ оперативните програми и Програмата за развитие на селските райони, съфинансирани от фондовете на ЕС и свързаното с тях законодателство на ЕС за кохезионната политика;
- ✓ изискванията за реалистичност и изпълнимост с оглед необходимите ресурси за реализацията на екшън плана;
- ✓ целите на европейската кохезионна политика, определени със Стратегията “Европа 2020” и с други общоевропейски документи на политиката на сближаване, а именно: Териториалния дневен ред на ЕС 2020, 2011 г.;

Целите на Екшън план за управление на отпадъците от селскостопанска дейност на Община Поморие, 2015 – 2018 кореспондират с целите на Националния план за управление на отпадъците 2014-2020, освен това са в съответствие и с визията за развитие на Община Поморие до 2020 г., а именно *„Поморие – динамично развиваща се туристическа община, благоприятна за бизнес и инвестиции, с екологосъобразна инфраструктура, ресурсноефективна икономика, място на социална сигурност, качествена жизнена среда, уникално природно и културно наследство”*.

Основна стратегическа цел на Плана за управление на отпадъците от селскостопанска дейност на Община Поморие, 2015 - 2018 е постигане на националните цели за намаляване количествата на депонираните отпадъци и увеличаване дела на рециклирани био-отпадъци.

Настоящият проект се изпълнява от Сдружение „Европа и Ние”, България в партньорство със Селскостопанската камара на Пънархисар Турция и се съ-финансира от ЕС чрез програмата за трансгранично сътрудничество по ИПП България – Турция 2007 – 2013 ССИ номер 2007СВ16ІРО008

Стратегически цели:

Цел 1: Въвеждане на нови модели на управление на битовите отпадъци за намаляване на общото количество депонирани отпадъци, като се гарантира тяхното екологосъобразно оползотворяване.

Цел 2: Интегрирано управление на отпадъците, което да осигури чиста и безопасна околна среда.

Цел 3: Повишаване информираността на местното население и привличането му в процеса на вземане на решения.

Настоящият проект се изпълнява от Сдружение „Европа и Ние“, България в партньорство със Селскостопанската камара на Пънархисар Турция и се съ-финансира от ЕС чрез програмата за трансгранично сътрудничество по ИПП България – Турция 2007 – 2013 ССІ номер 2007СВ16ІРО008

11. ОСНОВНИ ДЕЙНОСТИ, МЕРКИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА СЕЛСКОСТОПАНСКИ ОТПАДЪЦИ

Управлението на отпадъците е сложен и многообхватен процес, изискващ интегрираност на подходите, внедряване на нови технологии, създаване на подходяща икономическа среда и нормативна база и не на последно място, висока обществена отговорност.

През следващия период ще продължи изграждането на Регионална система за управление на отпадъците в регион Бургас, която ще обслужва териториите на девет общини, включително Поморие: Бургас, Несебър, Поморие, Камено, Средец, Руен, Карнобат, Айтос и Сунгурларе. Системата включва изграждане на регионално депо “Братово – Запад”, инсталации за разделяне на отпадъци, компостиране и рециклиране; рекултивация на съществуващо депо „Братово” с оползотворяване на биогаз; проектиране и изграждане на завод за преработка на отпадъци; реализация на мерки за подобряване системата за разделно събиране на отпадъци: цялостна подмяна на типа използвани контейнери, провеждане на информационни кампании, оптимизиране на системата за контрол върху изхвърляне, събиране и извозване на битовите и строителни отпадъци.

Дейности, които ще допринесат за решаване на проблемите на община Поморие в областта на управлението на отпадъците са както следва:

- ✓ Изграждане на Регионална система за управление на отпадъците в регион Бургас, включващата общините Бургас, Несебър, Поморие, Камено, Средец, Руен, Карнобат, Айтос и Сунгурларе;
- ✓ Редуциране обема на депонираните селскостопански отпадъци за сметка прилагане на рециклиране и оползотворяване;
- ✓ Въвеждане метода на рециклиране (компостиране) на селскостопанските отпадъци на територията на Община Поморие;
- ✓ Разширяване и по-ефективно развитие на системата за разделно събиране на отпадъците с цел оползотворяване на органичните биоразградими

Настоящият проект се изпълнява от Сдружение „Европа и Ние”, България в партньорство със Селскостопанската камара на Пънархисар Турция и се съфинансира от ЕС чрез програмата за трансгранично сътрудничество по ИПП България – Турция 2007 – 2013 ССІ номер 2007СВ16ІРО008

компоненти, включително чрез насърчаване на домашното компостиране в селата;

- ✓ Оптимизиране на системата за сметосъбиране и сметоизвозване на основа на изявените желаня на домакинствата и въвеждане на материални стимули при доказани участия в рециклирането и успешното разделно събиране и санкции за нарушителите;
- ✓ Реализация на проект за рекултивация, използване на генерирания метан и дългосрочен мониторинг на депо Каменар;
- ✓ Изграждане на пунктове за събиране на селскостопански отпадъци от домакинствата и земеделските производители;
- ✓ Повишаване на информираността на гражданите и особено на младата генерация за начините за по-ефективно участие в управлението на селскостопанските отпадъци и личните ползи за здравето и околната среда;
- ✓ Актуализиране и изпълнение на Общинската програма за опазване на околната среда за периода до 2020 г.;
- ✓ Въвеждане системи за компостиране на биоразградимите отпадъци, създаване на общински компостен център;
- ✓ Рекултивация на физически нарушени терени.

Индикатори

- ✓ Увеличение на мощностите за събиране на отпадъците и/или рециклиране;
- ✓ Повишен дял на рекултивирани терени;
- ✓ Повишен дял на обслужени домакинства по събиране на твърдите битови и селскостопански отпадъци.

Мерки, които да се приложат в управлението на селскостопанските отпадъци:

- ✓ Редуциране обема на депонираните отпадъци за сметка прилагане на рециклиране и оползотворяване;

Настоящият проект се изпълнява от Сдружение „Европа и Ние“, България в партньорство със Селскостопанската камара на Пънархисар Турция и се съ-финансира от ЕС чрез програмата за трансгранично сътрудничество по ИПП България – Турция 2007 – 2013 ССИ номер 2007СВ16ІРО008

- ✓ Въвеждане метода на рециклиране на отпадъците от територията на Община Поморие, в дейността на Претоварна станция Несебър към регионално депо за битови отпадъци;
- ✓ Разширяване и по-ефективно развитие на системата за разделно събиране на отпадъците с цел оползотворяване на органичните биоразградими компоненти, включително чрез насърчаване на домашното компостиране в селата;
- ✓ Повишаване на информираността на гражданите за по-ефективно участие в управлението на отпадъците и личните ползи за здравето и околната среда;
- ✓ Ограничаване на нерегламентирани опожарявания и неконтролирано горене на растителна биомаса;
- ✓ Въвеждане на мерки за предотвратяване на горски пожари, забрана за палене на стърнища;
- ✓ Предотвратяване и намаляване генерирането на отпадъци от селскостопанска дейност;
- ✓ Екологосъобразно обезвреждане на отпадъците;
- ✓ Намаляване на риска от стари замърсявания;
- ✓ Изграждане на новото регионално депо за отпадъци.

Настоящият проект се изпълнява от Сдружение „Европа и Ние“, България в партньорство със Селскостопанската камара на Пънархисар Турция и се съ-финансира от ЕС чрез програмата за трансгранично сътрудничество по ИПП България – Турция 2007 – 2013 ССІ номер 2007СВ16ІРО008

12. ИНДИКАТОРИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА МЕРКИТЕ НА ЕКШЪН ПЛАНА

МЕРКИ	ИНДИКАТОРИ
Изграждане на открити площадки за компостиране на отпадъци от обществените паркове и градини	Брой и капацитет на изградените открити площадки; Количество третирани отпадъци.
Изграждане на система за разделно събиране на биоразградимите отпадъци съобразена със спецификата на типа населено място.	Брой населени места в общината, обхванати от системата; Количество събрани и третирани био-отпадъци.
Насърчаване на населението и земеделските производители да разделят органичната фракция в отпадъците.	Брой проведени обучения / информационни събития сред фермери; Брой проведени обучения / информационни събития сред местното население.
Насърчаване на земеделските стопани да използват компостирането за намаляване на селскостопанските отпадъци.	Брой проведени обучения / информационни събития сред фермери; Брой действащи съоръжения за компостиране.
Въведени финансови и икономически стимули за насърчаване на компостирането на местно ниво и прилагане на санкции за нарушителите.	Въведени регулации; Брой санкционирани.
Повишаване на информираността на гражданите за по-ефективно участие в	Брой проведени кампании и събития сред населението;

Настоящият проект се изпълнява от Сдружение „Европа и Ние“, България в партньорство със Селскостопанската камара на Пънархисар Турция и се съфинансира от ЕС чрез програмата за трансгранично сътрудничество по ИПП България – Турция 2007 – 2013 ССІ номер 2007СВ16ІРО008

PARTNERSHIP

управлението на отпадъците и личните ползи за здравето и околната среда.	Брой изпълнени проекти.
Ограничаване на нерегламентирани опожарявания и неконтролирано горене на растителна биомаса.	Брой санкционирани
Въвеждане на мерки за предотвратяване на горски пожари, забрана за палене на стърнища.	Въвеждане на местен нормативен акт
Намаляване на риска от стари замърсявания.	Брой проведени информационни кампании

Настоящият проект се изпълнява от Сдружение „Европа и Ние“, България в партньорство със Селскостопанската камара на Пънархисар Турция и се съ-финансира от ЕС чрез програмата за трансгранично сътрудничество по ИПП България – Турция 2007 – 2013 ССІ номер 2007СВ16ІРО008

13. МОНИТОРИНГ

Основната задача на мониторинга и оценката на изпълнение на Екшън плана за управление на отпадъците от селскостопанска дейност на Община Поморие, 2015 – 2018 е да отбележи отклоненията от заложените мерки и да осигури възможност за предприемане на своевременни действия за корекция.

Текущо ще бъдат изготвяни междинни анализи и оценка на информацията относно степента на изпълнение на мерките, включени в екшън плана. В края на периода ще се изготви обобщен анализ и оценка за периода за цялостното изпълнение на екшън плана, който да послужи като основа за изготвяне на плана за следващия програмен период.

Настоящият проект се изпълнява от Сдружение „Европа и Ние“, България в партньорство със Селскостопанската камара на Пънархисар Турция и се съ-финансира от ЕС чрез програмата за трансгранично сътрудничество по ИПП България – Турция 2007 – 2013 ССІ номер 2007СВ16ІРО008

14. ФИНАНСОВА РАМКА

Финансовата рамка има за цел да определи основните финансови източници за реализиране на Екшън плана за управление на отпадъците от селскостопанска дейност на Община Поморие, 2015 – 2018. Идентифицираните мерки за изпълнение в Екшън плана ще се реализират чрез приходи от местния бюджет на община Поморие, републикански бюджет, както и европейски проекти и програми – Оперативна програма „Околна среда“ 2014-2020, Програма за развитие на селските райони 2014-2020 и др. Очаква се чрез създаване на публично-частни партньорства в областта на управлението на отпадъците от селскостопанска дейност, частният сектор също да се включи в реализиране на мерките, включени в Екшън плана.

Настоящият проект се изпълнява от Сдружение „Европа и Ние“, България в партньорство със Селскостопанската камара на Пънархисар Турция и се съ-финансира от ЕС чрез програмата за трансгранично сътрудничество по ИПП България – Турция 2007 – 2013 ССІ номер 2007СВ16ІРО008

15. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ 2015-2018				
№	Име на проекта	Индикативен бюджет – лв.	Източник на финансиране	Период на изпълнение
1	Изграждане на Регионална система за управление на отпадъците в регион Бургас, включващата общините Бургас, Несебър, Поморие, Камено, Средец, Руен, Карнобат, Айтос и Сунгурларе		ОПОС	2015
2	Въвеждане методи на рециклиране на отпадъците, генерирани на територията на Община Поморие	350 000	ОПОС	2015-2018
3	Разширяване и по-ефективно развитие на системата за разделно събиране на отпадъците с цел оползотворяване на органичните биоразградими компоненти, включително чрез насърчаване на домашното компостиране в селата	500 000	ПУДООС ОПОС Общински бюджет	2015-2018
5	Оптимизиране на системата за сметосъбиране и сметоизвозване на основа на изявените желания на домакинствата и въвеждане на материални стимули при доказани участия в рециклирането и успешното разделно събиране	400 000	Общински бюджет ПУДООС	2015-2018

Настоящият проект се изпълнява от Сдружение „Европа и Ние“, България в партньорство със Селскостопанската камара на Пънархисар Турция и се съфинансира от ЕС чрез програмата за трансгранично сътрудничество по ИПП България – Турция 2007 – 2013 ССІ номер 2007СВ16ІР0008

6	Реализация на проект за рекултивация, използване на генерирания метан и дългосрочен мониторинг на депо Каменар	1 000 000	Външно финансиране	2015-2018
7	Изграждане на пунктове за събиране на опасни отпадъци от домакинствата – изгорели луминисцентни и живачни лампи, батерии и др.	500 000	ПУДООС Общински бюджет	2015-2018
8	Провеждане на информационни екологични кампании, насочени към гражданите с акцент ученици и младежи.	500 000	Общински бюджет	2015-2018
9	- Актуализиране и изпълнение на Общинската програма за опазване на околната среда за периода до 2020 г. - Разработване и изпълнение на Общинска програма за управление на твърди битови отпадъци за периода до 2020 г.	30 000 30 000	Общински бюджет	2016-2017
10	Въвеждане системи за компостиране на биоразградимите отпадъци, създаване на общински компостен център	400 000	ОПОС ПУДООС Общински бюджет	2016-2018
11	Рекултивация на физически нарушени терени.	500 000	Общински бюджет	2016-2018
12	Разработване и изпълнение на проект за изграждане на депо за строителни отпадъци	1 500 000	Общински бюджет ПЧП	2016-2018

Настоящият проект се изпълнява от Сдружение „Европа и Ние“, България в партньорство със Селскостопанската камара на Пънархисар Турция и се съ-финансира от ЕС чрез програмата за трансгранично сътрудничество по ИПП България – Турция 2007 – 2013 ССІ номер 2007СВ16ІР0008

ИЗТОЧНИЦИ НА ИНФОРМАЦИЯ

1. Национален план за управление на отпадъците за периода 2014-2020
2. Национален стратегически план за поетапно намаляване на количествата на биоразградимите отпадъци, предназначени за депониране 2010-2020
3. Общински план за развитие на Община Поморие 2014-2020

ТАЗИ ПУБЛИКАЦИЯ Е НАПРАВЕНА С ПОДДРЕПАТА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ, ЧРЕЗ ПРОГРАМА ЗА ТРАНСГРАНИЧНО СЪТРУДНИЧЕСТВО ПО ИПП БЪЛГАРИЯ – ТУРЦИЯ. СЪДЪРЖАНИЕТО НА ПУБЛИКАЦИЯТА Е ОТГОВОРНОСТ ЕДИНСТВЕНО НА СДРУЖЕНИЕ "ЕВРОПА И НИЕ" И ПО НИКАКЪВ НАЧИН НЕ ОТРАЗЯВА ВЪЗГЛЕДИТЕ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ ИЛИ НА УПРАВЛЯВАЩИЯ ОРГАН НА ПРОГРАМАТА.

"ПРОЕКТЪТ СЕ СЪ-ФИНАНСИРА ОТ ЕС ЧРЕЗ ПРОГРАМАТА ЗА ТРАНСГРАНИЧНО СЪТРУДНИЧЕСТВО ПО ИПП БЪЛГАРИЯ – ТУРЦИЯ ССИ НОМЕР 2007СВ16ІРО008".

Настоящият проект се изпълнява от Сдружение „Европа и Ние“, България в партньорство със Селскостопанската камара на Пънархисар Турция и се съ-финансира от ЕС чрез програмата за трансгранично сътрудничество по ИПП България – Турция 2007 – 2013 ССИ номер 2007СВ16ІРО008

